

D. 9.

Xb. g.

D EUS QUI SCIS TUUS ABDON **Evangelium**

ORATIO
 DE DISSONANTIA
 HARMONIÆ PHILIPPO-
 RAMEAE in Logicis,

*Habita conventu solenni ad declarandos
 Opt. Art. Magistros, Viginti sex,
 indicto, in Academia
 LIPSIENSI,*

WOLFGANGO CORVINO Med.
 Lic. & Artis disserendi profess.
 Publico,

Cum iterum vicem gereret Cancellarij.

IV. Cal. Febr. Anno
 M. DC. VII.

LIPSIÆ

Ex Officina typogr. Abrahami Lambergi.

Pietate, erudita doctrina, re-
rum usu, & virtutis laude
viro eximio

Dn. IACOBO ZENNERO,

Electori Saxoniae

CHRISTIANO II.

à secretis fidelissimo,

singulari observantiae studio

D. D.

AUTOR.

ORATIO.

Ntermittere me non sinit
pietas, quin alma huic studiorum ma-
tri Academiae, cui me obligatum esse
ultra fateor, in philosophici huius so-
lennis actus vestibulo ex animo gratu-
ler de copiosa illa doctissimorum vi-
rorum messe, quam superiori anno ex omnibus penè
facultatibus superioribus tanquam ex agro quodam
fertili collegit reportavitq;. Cum enim in statutis hu-
jus academiae admodum laudabiliter cautum sit, ut
sensim & gradatim ad summos honores in superiori-
bus facultatibus perveniatur, eademq; de causa pro-
motiones apud nos sint rariores, fato quodam singu-
lari puto factum esse, quòd non ita pridem duo in di-
versis facultatibus, theologicâ scilicet & medicâ cele-
brati fuerint actus doctorales, ac si rectè auguror, vix
unum & alterum elabetur trimestre, quando insuper
doctoralis licentia in jure publicè conferetur qui-
busdam viris in illo studio apprimè versatis, ubi, qui
jam ex presentibus candidatis est primus, DEO cona-
tus ejus fortunante, forsitan ibi non erit postremus:
Quæ certo indicio sunt, florere adhuc apud nos & di-
ligenter excoli omnis generis disciplinas: idq; ut in
posterum etiam fiat, ardentibus votis à DEO præpo-
tente est petendum. Non minorem verò hætenus
experta est singulari DEI gratia felicitatem inclyta
communitas nostra philosophica. Nondum enim
integrum annum excurrissè nostis auditores hono-
ratissimi,

ratiſſimi, cum in theatrum hoc publicum à me, tunc forte tam ad examen quàm renunciationem electo, producerentur non pauci adoleſcentes eruditi, qui prima tunc in philoſophia laurea condecorabantur, quorum ſanè copiam, utpote, in tanto philoſophicorū honorū hujus ſeculi ſaſtidio, multos memini non ſine aggratulatione academica admirari. Nunc iterum, quod DEVS miſericors feliciter evenire jubeat, paulò majorem cœtum in hunc conſeſſum publicum produci conſpiciſtis adoleſcentum, viro- rumq; juvenum per doctorum, non quidem primam ſed ſummam in philoſophia lauream ambiētiū, qua quidē paulò poſt donabūtur univerſi ac ſinguli à ſpectatæ dignitatis ac eruditionis viro Dn Decano, poſtquam prius ejuſdem dignitati, vigore muneris mihi benigniſſimè delegati, hoc ipſum expediendi poteſtas à me facta fuerit. Quæ ſanè ardua provincia cum non forte cœcâ, ſed legitima ſerie haſtenus obſervata nunc mihi denuò obtigerit, acceſſeritq; inſuper clementiſſima hujus muneris delegatio, utiq; decere me arbitror, ut & quæ mearum partium ſunt, ſubmiſſè & fideliter exequar, omniq; ex parte provideam, ut candidati hi voti ſui compotes reddātur: Quo nomine etiam indicta eſt hodierna ſolennis feſtivirus. Neq; immeritò.

Neeſſitas
panegyrun

Simile à re
militari.

Solent enim & imperatores bellici interdum militibus ſuis ſtrenuis, præſertim verò re bene laudabiliterq; geſta, ſerías quãſdam concedere, ut animos aſſiduis militiæ conflictibus defatigatos aliquantū relaxare, laboresq; reſiduos facili⁹ perferre poſſint. Non ergo iniquum eſt, in ſcholãſtica hac militia ſolennes quando.

quandoq; ferias institui, in quibus non tam laborum quoddam levamen, quam feliciter exantlatorū præmium decernatur sub Musarum vexillo diu ac feliciter stipēdia facere solitis. Ac sanè tanto magis in umbratili hac militia hoc fieri debere existimo, quanto minore periculo huic vacare licet, cum interim sæpè ibi unius diei serenioris hilaritas multorum secum afferat duram miseriam: Taceo nunc, quòd horum lætitia non exigua cum solitudine sit conjuncta, dum in horarum penè momenta hostium truculentorum pertimescere coguntur impressiones immanes, quorum nullum in scholastica hujusmodi festiuitate metuendum est, utpote qua solitudinis omnis expers non unum saltem, aut alterum diem, sed per totum vitæ decursum suos exhilaret, si modò præteritorum laborum memoria semper est jucunda. Nec enim hujusmodi festiuitas ipsos spectatores saltè oblectat, sed etiam ipsi candidati hujusmodi honoribus ceu calcaribus quibusdā instigati, sicubi hætenus ex iuuenili quodam errore non omnibus satisfecerunt, in posterum satisfacere conantur, feliciter urgendo cursum à se laudabiliter cœptum. Non enim existimandum est, hosce Magisterij honores attribui veluti defertoribus quibusdā ac ceu radiarijs militibus, qui philosophicis studijs posthac nunciū mittāt, sed certò statuatur, hæc declarationes publicas & solennes esse testimonia cum diligenter in studijs navata opera: tum vero haud fallacis de candidatis conceptæ spei hujusmodi studia majore dexteritate & solertia constanter excolēdi. Quæ de cauta etiā in hujusmodi conventibus sapienter à majoribus cautum est, ut ab

Collatio
utriusq; fe
stivitatia.

Scopus ti
tulum
scholastic
rum.

Propositi-

Ritio con-
silij.

ijs qui hisce adibus præsunt verba prolixiora fiant, quibus partim candidati ad metam, quam sibi præsixerunt recto tramite percurrere iubentur: partim vero reliqui studiosissimi adolescentes, ut simili modo ad virtutis & laudis fastigium tendant, inflammantur aut aliàs de utili quadam materia instituuntur. Inter huiusmodi autem materias delectum meo loco intituens, aliamq; cum alia conferens, quæ quidem huic loco non esset incongrua, fateor me non pauca deprehendisse de quibus in hoc confeslu non intempe-llive dici posset: Quia tamen non levibus indicijs observare potui, antecessoribus nostris huiusmodi in casibus hoc in usu fuisse, ut à sua professione materias non admodum remotas consiliorò selegerint, eò minus mihi ab eo more hoc tempore recedendum esse putavi, quò majores affuerunt quæ me, ut hoc non intermitterem, impulerunt causæ. Etenim nulli auditorum obscurum esse potest, vix in ulla philosophiæ parte quotannis plures divulgari commentarios quàm de arte logica: Quod quidem studium tantum abest, ut improbè, ut potius collaudandos esse censeam, quot non intermittunt, quod ad huius artis ceu pœmeria proferenda plurimum habere momenti existimant, ipsiq; arti logicæ gratuler, eam præ reliquis tam accuratè à plerisq; excoli.

Vnum est, quod in neotericis huius artis, ut videri volunt, patronis summopere mihi, si non licet *ὀνομαστικῶς* displicet, quodq; ferendum non esse, omnino mecum omnes genuinæ logicæ cultores statuere certò scio, quòd inter alia in novis hisce commentarijs summis viribus demonstrare conantur summum
Domi-

Domini Philippi in præceptis logicis tradendis cum P. Ramo esse consensum, atq; utriusq; præcepta in scholis utiliter conjungi posse, ita quidem ut Ramum veluti ducem, D. Philippum verò ceu comitem fidelissimum studiosa juvenus sequatur, imò asserere non erubescunt, Philippum & cum sua scriberet, Rami præcepta & ordinem approbasse, & nunc si viveret, approbaturum esse.

Atq; hinc sunt illæ Rami discipulorum lucubrationes recentes, quorum quidam harmoniam Philippi-Rameam, alij Philippo-Ramum in vulgus emittere, nonnulli exegefin utriusq; hujus Logici instituire: omnes verò, si Philippo Ramum in hoc genere non præponere, saltem utriusq; in scholis autoritatem exæquare voluerunt, quorum hominum opinio eò fortius est impugnanda, apertiusq; ejus falsitas detegenda, quò magis directa esse videtur ad P. Rami nomen amplificandum, Philippi verò & Aristotelis, cujus ille filium secutus est, obscurandum, Tutubantem autem me in hujus laboris aggressu, quod non dissimulo, diu detinuerunt hinc malevolorum acies, illinc religiosa veritas, quorum hæc nullo modo deserenda: Illorum verò voces non temerè contemnendæ, triplici forsan nomine hoc meum institutum improbantium, & quòd non rogatus, me veluti arbitrum inter hos præclare doctos viros cõstitnam, & quòd patronum me D. Philippo offeram, quòdq; nihil sim hac mea oratione profecturus ob adversæ partis assecras innumeros, quorum aures ad hujusmodi admonitiones non minùs quàm Nili accolarum ad cataractas & strepitum aquarum jam dudum ob-

surd-

Busch. in præfatione harmoniæ. Idem in præfatione solutionis sophismatum.

Adversativa.

Collatio
Philippi &
Rami.

furduerunt. Hæc & hisce similia me diu sollicitum tenuisse non diffiteor, non deest tamen mihi quod ad singula regeram: Tantum enim abest ut me arbitrum interponam, ut potius summè eruditum pronunciem utrumq; in ijsq; dona haud vulgaria venerer, hoc tamen addito discrimine, ut Ramo suus inter oratores & Mathematicos locus, quem industria sua singulari sibi invenit, debitus relinquatur, quem etiam in utroq; hoc studiorum genere excelluisse assero, eoq; nomine à studiosis sedulò evolvi debere suadeo: Ut verò Melanchthon vel huic vel alii cuius æquiparetur, id salva æquitate fieri nō posse statu. Nemo enim in una arte & disciplina tantum præstitit, quantum ipse solus in omnibus artibus & linguis, quæ de causa factum est, ut licet ejus scripta diversarum factionum machinationibus fuerint impulsâ, convulsa tamen nondum fuerint, sed omnium doctiorū puncta hætenus tulerint, utpote magna solertia nec minore judicio confecta: Cum interim aliorum labores & opera thuris piperisq; cucullos induerint, unde etiam mei aut alterius patrocini nihil magis indiget, quàm pluviarum Oceanus, immò firmiter mihi pertuadeo, nullam posteritatem, quantum ista futura est, tam fore cæcam, quæ laborem ejus fructuosissimum non sit perceptura, nullam tam ingratam, quæ eum non sit reverenter osculatura, nullam tam mutâ, quæ eundem non sit deprecatura. Licet deniq; meo loco facillè pati possim, ut quisq; Rami alij logicis præferat suo sensu abundans, licet & hoc tenui hæc mea oratione efficere non posse sciam, ut hujus stationis præsidia in posterum deserant adversarij: Ideo
ramen

tamen non planè manus sunt abjiciendæ, sicuti nec navis destituenda est in tempestate, etiamsi ventos inhibere non possis: quin potiùs in adversarios tanquam ferrum stylus stringendus est, & pro veritate fortiter dimicandum, cujus asserendæ & animis studiosorum instillandæ gratia hoc, quicquid est laboris, ed libentiùs suscepi, quò magis putavi mearum partium esse, providere, ut D. Philippi Logica, cujus explicatio publicè mihi est commissa, ab hac Ramistici contentus inaudita suspicione quamprimum liberetur, quod fiet, si de *dissonantia harmonia Philippi Ramæ in Logica* paucis disseruero. Ed autem attentius confido me in hoc frequentissimo confessu auditum ita, quò promptius norunt pleriq; auditores, etiam ab ipso Cicerone hujusmodi perorandi modum vehementer commendari, ac sanè non immeritò. Neq; enim quicquam est, quod acrius expendere vim rerum intueriq; doceat, quàm comparatio, quid enim non crescit aut minuitur cum alio collatum?

Nam & nativæ gemmæ adulterinis oppositæ exploratæq; pluris fiunt & hominib; acceptiores. Dum itaq; pro demonstranda hac evidenti dissonantia summa quædam capita ex utriusq; Logica parcâ falce demeto, atq; sic purpuram juxta purpuram, quod vulgo dicitur, dijudico, quæso M. D. R. reverenda dignitate, amplitudine, excellentia, spectabilitate & humanitate viri cõspicui, ceteriq; omnes, quotquot adestis, tam peregrini quàm indigenæ, hospites honoratissimi, vosq; adolefcetes nobilissimi studiosissimiq;, sicuti facere institulistis, benevolas mihi præbere aures non dedignemini.

B

Princi-

Scopus
presentis
instituti.

Laus col-
lationum.

Laus har-
moniz
Musice.

Molestia
dissonantiz
1.
In sensibus.

Principio constat, nihil amabilius nihil jucundi-
us homini non planè agresti aut *ἀγροῦ* contingere
posse, quàm si sæpè percipere ipsi liceat harmoniam
& concentum musicum. Hujus enim tanta vis est, ut
non solùm mores hominis immuter, mentem ad se
rapiat, & quibusdam quasi vinculis constrictum reti-
nere valeat, sed etiam, ut se hujus beneficio ex miserijs
& calamitatibus, quibus sæpe numero obruitur, quo-
dammodo avocet, hinc omnibus & studijs & sexibus
& ætatibus est oportuna & accommodata: hinc nulla
natio, nullaq; gens est tam barbara, quin artificioso
concentu commoveatur. Quanquam quid dicam de
hominibus? Quis enim nescit, quid memoriæ prodit-
um sit de Orpheo & Lino, quorum cantu pecudes,
feras, aves, immò montes, sylvas & saxa commota fu-
isse tradunt? Adèd nihil est penitus in omni rerum u-
niversitate, quod ab harmonico quodam concentu
alienū esse videatur, quid? quòd, cum magni illius, cū
minoris hujus mundi, puta hominis, fabrica in mera
harmonia consistat. Si ergo tam amabile tamq; ju-
cundum bonū est harmonia, utiq; facile colligitur,
admodum odiosum & inimicum quid esse humanæ
naturæ dissonantiã, si modò verum est, quod Philoso-
phus pluribus in locis inculcat, præstantiori bono
pejus malum opponi, si etiam verum est, vitæ degen-
dæ rationem non tantùm honestam sed etiam jucun-
dam esse debere, hinc nemo nostrum est, qui non cū
summo fastidio audiat vel musicam dissonantiam aut
alium quendam sonum inconditū. Si itaq; tale quid
cōtingit in externis nostris sensibus, quid fieri existi-
mabimus, quando quid absonum menti nostræ & in-
tellectui

tellectui oblatum fuerit? Verisimile certè est, hujusmodi dissonantia intellectum tantò magis lædi, quàm majora sunt corporis malis & affectibus animi mala. Hic enim non externus quidam sensus solus ad tempus læditur. Sed omnis internus discursus totusq; intellectus falsis opinionib⁹ perpetuò obruitur. Utq; id ipsum liquid jùs appareat, liber id experiri in proposito paradoxo à nonnullis nuper in scholarum theatrum producto, quo asseritur D. Philippi præcepta cum Rami præceptis logicis summa societate & scopo esse copulata, pro quo obtinendo omnes *sepsdæ* sibi in auxilium conducendas putarunt, quam sententiam tunc veritati adeoq; ipsi rei congruam esse dicam, si Petrum Ramū eadem planè, nec plura pauciora ve præcepta logica cum D. Philippo tradidisse, eundem ordinem in præceptis observasse, eademq; dexteritate, qua Philippus usus est, præcepta illustrasse, ad oculum evicerint, id quod tunc præstabūt, quādo natalitium Christi festum celebrabunt Iudæi occæcatissimi. Vbi, etiamsi diversum sentiam, planè mihi pertuadeo, me contrariæ sententiæ patronis nullam facere injuriam. Nam & ipsi aliorum sententiam non sequentes, nemini injuriam facere videri volunt quod an rectè sibi imaginentur, agite brevissimè perpendamus initio ordinem præceptorum in utroq;. Sicut autem Philosophus suum organum deduxit ex resolutione syllogismi tanquam interni finis in duas partes tam propinquas quàm remotas, hoc modo ordiens à categorijs suum organum tanquam à terminorum simplicium domicilijs: Ita Dn. Philippus omnia sua præcepta direxit ad objecti logici tra-

2.
In intelle-
ctu.

Præsentis
dissonantiæ
membra.

Ordo præ-
ceptorum
in Philippo

rationem, quod cum sit quaestio, de qua doceri possint homines, haec verò duplex sit, una simplex, alia conjuncta, illi ex quatuor officijs dialectici duo priora assignat, definitionē nempe & divisionē: Cumq; definitionis membra non aliunde hauriri possint, quā ex prædicamentis: Omne verò definitum utpote angustius per communius declaretur: Vtiq; singulari studio præmittere voluit doctrinam prædicabilium, indicantem quæ vocabula alijs sint angustiora, quæ cōmuniora: Hæc verò, quaestio scilicet conjuncta, cum aliter tractari nequeat, quàm confirmando aut refutando, idq; vel per syllogismum, vel aliam argumētationis speciem expediatur, in unaquaq; verò, præsertim autem in syllogismo, tam forma quàm materia sit perpendenda, utiq; singulari quadam dexteritate, prius ramentem præmissis ijs, quæ ad propositionis naturam & essentiam seorsim pertinent, rationem aperit, quomodo syllogism⁹ quivis nō tam secundū formam quàm secundū materiam confici, confectusq; legitimè secundū utrumq; examinari debeat, quorum prius in tertio & quarto libro: Posterius verò hoc, in appendice de fallacijs felicissimè præstitit.

in Ram.

Cognovistis, auditores lectissimi, ordinem in præceptis singulari consilio à Philippo observatum. Agite ergò videamus, an & quando Ram⁹ in conferenda sua logica hunc ordinem sequatur, quem quidem brevissimè subjiciemus, iudicium de utriusq; harmonia huic auditorio politissimo commissuri. Ac primū quidē etiam à definitione Dialectices sua præcepta orditur, verūm mox tantū animadvertitur utrobq; in ordine discrimen, ut mirari satis nequeam, quidnā
hujus

hujus paradoxī autores ad talem harmoniam fingendam permoverit. Licet enim, ne omnia ad vivum rescare videar, aut à præsenti instituto longius avocer, non vehementer jam improbare velim, quòd vetus illa dialectices divisio definitioni statim subjiatur, attamē neq; in intellectu illius divisionis, neq; in pertractatione partium ejusdem, Ramus Philippum habet *ὁμοψυχον*. Hic enim per judicatricem intelligit eā Dialectices partem, quæ, ut verba ejus habent, discernit voces, judicat quamnam rectè connectantur, quæ non rectè jungantur, quæ item format judicium de consecutione in syllogismis: Itaq; prædicabilia & prædicamenta à Philippo parti judicatrici subijci certū est. Ramo verò inventrix & cognoscit & discernit simplicia, & simul invenit mediū ratiocinationis: Judicatrix verò ipsi tum componit simplicia inter sese: Tum etiam plures propositiones connexas, immò integros tractatus dijudicat: Vbi quis vestrū non videt, in verbis saltem, non autē in re & sententia hos autores convenire. Iam verò etiam contra adductū modò à Philippo ordinem & contra rei naturam Ramus inventionem judicatrici præponit, ubi jam non discutiam, an hæc divisio Logices sit genuina, (tale quid enim inter enarrandum admoneri solet,) hoc saltem mirari satis hæcenus non porui, quòd Ram⁹ in colloca-
 tione harum partiū à natura rei tractandæ sine causa discesserit: Cum enim inventio mediij necessariò præsupponat judicium & notitiam conclusionis, utpote à cujus partibus ducenda sint media, conclusio autem sit propositio vel axioma, utiq; necesse sarium esse sensus communis indicat, de propositione prius

Dissentiunt
in divi-
sionis dial.

1.
Intellectu.

2.
In pertra-
ctatione,

Judicium
præcedit
inventio-
nem.

B 3 esse

esset docendum, quàm de argumenti inventione, id quod accurate observavit Di. Philippus, ejus verò contrarium fit in præceptis Rami. Ad hæc, cum null^o locus Dialecticus in usû transferri possit absq; argumentatione, neq; enim si probare cupis, an senectus verbi gratia sit morbus, quicquam concludere potes, nisi argumento à definitione ducto prædicati definitionem subjecto non competere ostenderit, & quidẽ syllogismo primæ & secunda figuræ sic incluso: Omnis morbus est affectus præter naturam. Senectus non est affectus præter naturam. Ergò senectus non est morbus. Item: Nulla affectio naturalis est morb^o. Aeras est affectio naturalis, ergò non est morbus, & per consequens nec senectus: Cum inquam citra argumentationem nullus locus in usum transferri possit, non video, quomodo ullus tyronum locos inventionis rectè & utiliter tractare queat, qui in iudicatrice parte prius non probè fuerit institutus: Copia quidem mediõrum forsan si res bene ceciderit abundabit, verũ ad argumentandum non magis aptus erit quàm assinus ad lyram, uti enim locis nesciet, propterea quòd dispositionis terminorum in syllogismo cognitionẽ nullam habeat, hinc etiam medium ad extrema conclusionis probandę ritè accommodare non poterit.

Non itaq; Ramus tantopere impegisset, si, non jam dicam, Aristotelem aut Philippum, sed quosvis alios artifices imitatus fuisset, quorum nullus tunc demũ addicere necesse habet, quomodo op^o suum formet, quando materia operis sui jam præstò est, sed formã ante cognitã materiæ oblata citra omnem difficultatem & remoram artificiosè imprimit. Cæterum hæc addu-

adduxisse sufficiat in genere de discrepantia ordinis præceptorum logicorum, quem uterq; horum autorum est secutus: Quæ enim ad dissonantiam ordinis in specie pertinet, utpote quod aliter figuras syllogismorum, longè verò diversè locos Dialecticos, & alia præcepta Ramus disposuerit quàm Philippus, ea ne quidem attingere licet ob temporis, in quod coniecti sumus, angustiam: Nonne verò auditores honoratissimi, quotquot planè surdi nõ fuistis, ex hætenus dictis percipere potuistis dissonantiam penè intolerabilem, nihil certè hîc deprehensum fuit consonum, nihil cõforme, nihil harmonicum, nisi forsan idem exordium à definitione, in qua tamen ipsa, quantus utriusq; autoris sit dissensus, facilè demonstrari posset, nisi temporis, quod magna ex parte effluxit, esset parcendum. At in præceptis ipsis utriusq;, dicit quis vestrum, non tam odiosam deprehendere licebit dissonantiam? Næ majorem, & sic DEUM mihi propiciũ habeam, minime dissimulandã. Audivistis Dn. Philippi præcepta esse, artificiosè & penè indissolubili nexu copulata: quibus insuper hoc laudis accedit, quod sint vera, utilia, perspicua, & suo quavis loco disposita, nec solum tyronibus, sed etiam omnibus ijs, qui istiusmodi studio immorari nequeunt sufficientia. Nullum enim ab ipso præceptum adductum est, cujus usum vel ipse non protinus ad oculum demonstrat, vel unusquisq; nostrum non cottidiè experiatur. De perspicuitate non opus esse puto, ut quicquam dicatur, cum hujus jam dudum ab omnibus perhibitus sit artifex primarius. Quod verò singulis præceptis suam sedem assignarit, nec eadè invicem commiscuerit aut confuderit,

Collatio
præceptorum
Philippi.

Rami.

derit, in propatulo esse judico. Cum enim sciret, aliud esse rem seorsim & per se considerare, aliud verò cum alterius respectu, primum considerationis modum egregie observavit in libris duobus prioribus, perpendens tam terminos simplices quàm propositiones & earum accidentia, absq; mentione argumentationū, quarum postquam nudas formas in tercio tradiderat, totum librum quartum earundem materiae declarandæ destinavit, annexa seorsim appendice, in qua rationem aperit syllogismos vitiosos artificiosè dissolvendi. Horum pleraq; cum Ramus vel non attingat, vel suo loco non pertractet, non video, qualis inter hos autores sanciri possit harmonia. Nam nec prædicabilia nec prædicamenta, multò minùs fallacias seorsim tractat: immò horum omnium ab eo mentionem fieri non debuisse commentitores ejus (commentatores dicere volebam) firmiter defendunt, propterea quòd unà & eadem opera hæc omnia ab iplo satis abundè pertractata sint in inventionis locis, siquidem genus & speciem in loco distributionis, differentiam in oppositis, proprium & accidens in adjunctis explicuerit, fallaciarum verò doctrinam ex veris præceptis per se nullo negotio intelligi, ipsa autem prædicamenta, omni jure ab eo omissa esse, utpote quorum doctrina impingat in secundam ex aureis tribus legib. methodi, in quibus, quamvis ex Aristotele pessimè detortis, omne eruditionis illorum palmarium situm esse nō est obicurus. Quid verò est auditorum præstantissimi camelum saltare, si hoc non est? quasi verò ibi possit esse aut excogitari ulla harmonia, ubi utrobique idem non traditur, imò, ubi, quòd hoc vel illud si deliter sit

tradi-

traditum, nec præteritum odiosè carpitur. Sed hæc scilicet noctua deerat Athenis, atq; hic censor Philippo. Anne æquus? Minimè gentiū. Imò verò iniquissimus. Vt enim brevitatis studio de prædicabilib⁹ nihil dicam: quæ quo consilio à Philippo præmissa fuerint, supra indicavimus, certè fallaciarum doctrina non potuit nec debuit omitti. Sicut enim quælibet disciplina, quæ utrumq; contrariorū pro subiecto habet, non perfecta censenda est, si unum saltem eorum tradit, alterum verò ne quidem attingit: Ita quoq; Logica, cum circa omnē & sic tam verā quàm falsam materiam occupata sit, utriusq; naturam diligenter explicare debet, & quidem falsi eò magis, quò promptius speciem veri induit, ne sub illo incautis imponatur, hinc & ars medica si perfectè tradi debet, non tantum de ratione componēdi salutaris medicamēta, sed & de venenis tractare debet, ut vires eorum & species cognoscātur, modus etiam sciatur, quomodo sanari debeat, cui hoc vel illud venenum est propinatum. Atq; hac in re secutus est autor noster ipsum Philosophum qui in priorib⁹ non solum de syllogismo, sed & de vitijs syllogismorum, in posterioribus non de Apodictico tantum sed & Apatetico, in Rhetoricis non de veris saltē, sed & de fucatis Enthymematis, in politicis non de rectis tantum, sed & depravatis rerum publ. formis egit: Sed & Quintilianus tam de exordiorum quàm ipsius orationis vitijs disseruit, utpote cujus prima virtus sit vitio carere. Vnde liquidò patet, neq; satis esse, res in disciplinis *δοξίως* & indistinctè tradi, alioqui sufficeret universalis saltem in disciplinis nosse: neq; justè hanc doctrinam à Ramistis fuisse omisam,

Pro Fallacijs.

C

utpote

pro Cate-
gorijs.

Philippus
πυρολο-
γίας
crimise li-
beratur.

Simile à
gramma-
tica.

ut pote qui inter confusam ac generalem, et inter
distinctam rerum notitiam adhuc distinguere nesci-
unt. Qua eadem & verè non minore injuria utuntur
in sugillando Dn. Philippo, quòd licet categoriarum
& prædicabilium doctrina sit logica, eam tamen non
citra *κατολογίας* crimen bis in suis præceptis proposu-
erit, utpote de genere ac specie, de connexis, videlicet
quando & ubi, in primo lib. agens, eademq; postea in
lib. quarto repetens. Sic scilicet uno calopodio omni-
um in posterum calciari poterunt pedes; quod ideò sub-
jicio, quia mihi non dissimiles videntur hi Aristarchi
Momis istis, quibus cum nihil succurreret, quod in for-
mosissimo Veneris corpore reprehederent, sandaliu
ejusdem calumniabantur. Eodem modo & hi dum
veritati eo usq; cedere coguntur, ut nihil habeant, quod
in præceptis utilissimis desiderent, eadem semel saltè
inculcata cupiunt. Id verò fieri non posse illico ani-
madvertissent, si non dedignati fuissent inspicere for-
mulam præceptorum grammaticam, qua vel pueri
imbuti norunt, aliud esse docere de nomine & verbo
absolutè, aliud vero ostendere, quomodo nomen cum
verbo vel nomine construatur, id quod fit in syntaxi,
ubi sicut non amplius docetur, quid sit nomen & ver-
bum, quæq; eorum accidentia; hæc enim repetitio
foret & otiosa & odiosa, sed traduntur regulæ de com-
binatione nominis cum verbo & alijs orationis par-
tibus. Ita nec in 4. Philippi lib. demonstratur, quid sit
genus, quid species, & quotuplex, quid quando & ubi,
quæ sint eorū proprietates, sed monstratur quomo-
do isti simplices termini, qui ante expositi fuerant, ac-
tu jam componantur & quasi construantur cum
parti-

partibus conclusionis probanda. Vbi ergo est illa, au-
ditores honoratissimi, tantopere decantata inter
Philippum & Ramum præceptorum logicorum har-
monia? anne symbolum aliquod an tesseram vel mini-
mæ confessionis conspirationis vel annon poti⁹ sum-
mum opinionum & præceptorum divortium ex ha-
ctenus dictis deprehendistis? Evidentius id ipsum in
gratiam studiosorum & quidem nullo negotio demō-
strarem, nisi habenda esset ratio & vestra in audiendo
me æquanimittatis & temporis mihi ad perorandum
permitti, quod jam omne penè est elapsum. Videtis ip-
si, vel me tacente, nullam inter hos autores esse posse
harmoniam, cum hic alterius præcepta plurima ne qui-
dē attigerit. Ut enim de prædicabilib⁹ prædicamentis
& fallacijs non amplius dicā, nihil in Ramo tractatur
de conditionib⁹ bonæ vel definitionis, vel divisionis,
nihil de distinctionib⁹, nihil de propositionū acciden-
tibus, nihil de syllogismi speciebus, nihil de modis fi-
gurarum, nihil de ratione probandi reducendiq; syl-
logismos, nihil de regulis aureis vel syllogisticis vel
consequentiarū, nihil de maximis locorum, in quib⁹
tamen omnis argumentandi vis consistit, nihil in quā
horum docet Ramus, non dicam, verbo uno, sed ne
apice quidem: ac si quis tyronum de his consulere eū
voluerit, idem contingeret ei, quod Demiphoni apud
comicum, qui ab advocatis, quos consuluerat, incerti-
or quàm antea reverebatur. Nonne, auditores omni-
um ordinum lectissimi, egregij hi sunt *ληγες λήρων* ex
hac lyra & symphonia Ramo-Philippica resultantes?
Quod si quis missis præceptis exēpla utrobique perpē-
dere cupit, ibi iterum deprehendet plusquam *δύο διὰ*

Omnia
nule. à
Ramo.

Diversitas
summa in
Exemplis
Philippi.

Ran i.

Archus in
poemio.

non autem hos autores dissonare. Philippus enim ad declaranda praecepta adhibet exempla ethica, physica, oratoria, Arithmetica, Geometrica, nonnulla etiam ex medicina & legum doctrina petita. In primis autem ex theologia tot videas deprompta, ut penè ad eam solum digitum intendisse videatur: Unde cumque autem desumpta sint, non sunt levia aut citra selectum adducta, sed ex ipsis visceribus disciplinarum hausta, & praeceptis omni ex parte accommodata. Sunt ne hisce similia exempla Rami? Nullo modo: nam quod summo opere mirandum, ne unumquidem exemplum adduxit theologicum, id quod à Logico ejusmodi, qui loco praeceptorum ab impio Porphyrio & ethico Aristotele traditorum pro Christianis logicam conscripssit, seseque ad nostra tempora accommodasse videri voluit, non parum est alienum: Dialectices autem usum Poëtis saltem & Oratoribus metiri solitus est, qui tamen nec genera rerum propinqua, nec earum causas accuratè perscrutantur, multò minùs accidentia effectusque rerum propriissimos indicant, sed vel ad plebis ex sensu viventis captum vel etiam ad affectus movendos omnes conatus dirigunt. Rectè ne ergo putatis auditores lectissimi ab hujus paradoxi affectu quoddam scriptum & in lucem divulgatum esse: de horum duorum autorum libris logicis non intèrè dici posse, quod de duabus Menandri comœdijs, Andria scilicet & Perinthia, Terentius olim dixit: *Qui utramvis rectè norit, ambas noverit: Non ita dissimili sunt argumento, sed tamen dissimili oratione sunt facta atque stylis.* Ego verò puto etià dissimilimo artificio & icopo, si enim artificiosissimum praeceptorum Philippi ordinem,

dinem, si ipsorum præceptorum perspicuitatē & per-
 fectionem, si eorundem per exempla declarationē, si
 deniq; initium & finem, medium & extrema cum al-
 terius præceptorum ordine, perspicuitate & declarā-
 di ratione contulisset, nihil, nihil inquā inuenisset, q̄
 alicujus harmoniæ umbram referat: Reuera enim ita
 dissident, ut citius aquam igni, lucem tenebris, erro-
 rem veritati, cœlum terræ conciliari posse autumem.
 Iste enim contra naturam, ex locis prius argumentari
 docet, quàm constet, quomodo argumentatio sit con-
 sciēda: Hic verò utitur naturæ ordine congruo, fabri-
 cam argumentationum inventioni præmittens: Iste
 plurima & quidem utilissima præcepta non attingit:
 hic verò nihil prætermittendo omnia solidè expli-
 cat: Iste pleraq; confusè & obscurè: Hic distinctè &
 perspicuè unumquodq; tradit: Iste usum præceptorū
 parcissimè: Hic copiosissimè & quidem in rebns ma-
 gni momēti evidenter demonstrat, quæ omnia adver-
 sæ partis asseclas non paucos ed adegerunt, ut hujus
 harmoniæ palinodiam decātarint, dum eorum aliqui
 asserere non dubitant, nihil in doctrina Philippi fir-
 mum & constans esse, nihil legitimè instructū: Petrū
 Ramum autem suo loco hæc omnia proposuisse, quo
 ipso quid aliud quàm dissonantiam utriusq; summā
 inculcant? Quidā verò usu & necessitate edocti cum
 prædicamenta tuam elenchos præceptis suis adjiciunt
 & sic logicæ arti possiminiò restitunt. Atq; ita lucu-
 lenter demonstratum esse arbitror, incassum hæc
 ab ijs laboratum esse, quotquot harmoniam præ-
 ceptorum logicorū inter Philippum & Ramum stabi-
 lire, eamq; tyronum animis inculcare ausi fuerint, ex

A' r' a' n' s' q' a' -
 l' a' i' o' s' i' s' .
 collationis
 totius.

Epilogus.

quo si nihil aliud, hoc tamē mihi consecuti videntur
 adolefcentes ingenui, ne in posterum hujusmodi har-
 monijs tanquam Sirenum cantib⁹ se capi patiantur,
 neve quibusvis scriptoribus promiscuē fidē habeant,
 sed ad unius cuiusq; lectionem, veritatis amorē & ju-
 dicio immaturitatē dextrē judicare nequeunt, præ-
 ceptores suos hac de re consulant, eorumq; admoni-
 tionibus salutaribus locum relinquunt, sic enim à ve-
 ro virtutis & eruditionis tramite non aberrabunt.

Regressus
 ad candi-
 datos.

In quo cum gnaviter ab incunte ætate percur-
 rerint hi in medium producti candidati, ijq; superio-
 ribus diebus tam in privata quàm publica censurâ a-
 cri & severa, mediocriter nobis & Dn. professoribus
 publicis hanc ad rem adhibitis suam probârint indu-
 striam & indefessum diligentia studium animorūq;
 ad altiora alacritatem, utiq; contententibus suffragi-
 is digni judicati fuerunt, quibus hodierno die insolē-
 ni hac festivitate magisterij titulus conferretur. Vbi, si-
 cut ab initio aggratulus sum toti Academiæ de fre-
 quentia promotionum solennium in hoc præsentis se-
 mestri: Ita hunc præsentium candidatorum coetum
 intuens, non possum non ex animo gratulari in clytæ
 nostræ communitati studij optimarum artium de tā-
 ta incrementi honorum accessione, quantam non
 paucis proximis annis non est experta. Nequaquam
 tamen in admissione tot candidatorum aberrasse me-
 cum collegas meos viros præstantissimos firmiter sta-
 tuo: propterea quod quidam candidatorum jam pri-
 dē coeperint utiliter intervire Ecclesiæ Christi: Non-
 nulli verò in altera superiori disciplina, juris scilicet,

ita

ita feliciter sint versati, ut, quandoquidem & illius facultatis statutis jam omni ex parte satisfactum est, prope diem non minori cum aggratulatione omnium bonorum summæ laureæ licentia, DEO dante, sint condecorandi, cæteri verò & nunc cum non parva fruge, si ita res & occasio ferrent, Ecclesiæ & reipublicæ literariæ utiles esse possint, omnes deniq; præclaram de se spem excitant, fore, ut dignitate hac ceu calcari quodam instigati, deinceps generosorum equorum instar fortius eant, cursumq; feliciter cœptum ad optatâ usq; metam, urgere non desistant; Vtq; hoc fideliter faciant, coronidis loco eos paternè hic publicè admonitos volo, qui unicè hactenus eò laboravi, ut tandem singuli vori sui compotes reddantur. Atq; ut citra ulteriorem moram id decenter expediatur, ego

VVolfgangus Corvinus Medicina Licentiatuſ & artis differendi professor publicus, Reverendissimi & Generosissimi Principis ac Domini, Domini IOHANNIS GEORGII Ducis Saxonie & Episcopalis Ecclesiæ Martisburgensis postulati Administratoris, ac Cancellarij Academiæ huius unici dignissimiq; loco & vice, qua constitutus sum & quam gero delegatione benignissima ab Illustrissima eius excellitate mihi facta, hoc iudicium nostrum de te-

1. SIGISMUNDO Finkeltaus Lipsensi.
2. VALENTINO Bergero Lipsico meo privigno.
3. NICOLAO Hartman Lipsensi.
4. CASPARO Sambrey Temarensi.
5. MICHAELE Reifiger Altenburgensi.
6. IOHANNÉ Bierer Ellerano.
7. MICHAELE Haubold Hainensi.
8. IACOBO ANDREA Graul Lipsensi.
9. LAURENTIO VVeckler Grimmenſi.

10. FRI.

Commen-
datio ean-
didatorum

10. FRIDERICO Mauritio Grimmeni,
11. MICHAELE Blau Cizenfi.
12. IOSEPHO VVinkelman Olsnicenfi.
13. IOHANNE Fechnero Glogovienfi.
14. DANIELE Friso Lipsenfi.
15. IOHANNE Threinero Sangerhusano,
16. IOHANNE Arithmæo Lignicenfi.
17. IOHANNE Steinmetz Lipsico,
18. BLASIO Colero Coldiceni.
19. GEORGIO Cleto Radebergenfi.
20. IOHANNE VVülfemæn Denstarenfi.
21. IOHANNE Schaffer Salzenfi.
22. PHILIPPO IACOBO Lindner Numburgensi.
23. CHRISTOPHORO Carolo Nivemontano.
24. BENEDICTO Oheim Sterinenfi.
25. ANDREA Lindemuth Islebieni, Pastore Ecclesiæ
DEI in Alsdorff & Zigelroda.
26. De te deniq; P E T R O VVeitzke Brandenburgensi.

Hoc in quã laudatissimã communitatis studij optimarũ artium iudicium de vobis universis ac singulis iam nominatis viginti sex publicè in hoc honestissimo confessu declaro, & autoritate qua fungor clemētissimè mihi delegata atq; commissã, potestatē facio atq; concedo spectarẽ dignitatis & eruditionis viro Dn. Decano collegij Philosophici, cui hæc provincia solennis renunciationis peculiariter incumbit, ut vos optimarum artium ac disciplinarũ atq; Philosophiæ Magistros ac Doctores faciat, creet, factosq; ac creatos publicè renunciẽt, cum collatione potestatis docēdi, jurisq; & privilegiorum omnium, quibus more & consuetudine huius Academiæ uti frui gaudereq; solet ordo illorũ qui optimarũ artium Magistri & sunt & perhibētur, in nomine unius, veri, iusti, præpotētis, misericordis & benigni Dei, æterni Patris, Filij & Spiritus sancti, Amen.

F I N I S.

Gb 777. ^I

800

ULB Halle 3
 001 618 563

56.

EX LIBRIS
 ILVSTRISSIMI VIRI,
 DN. DAN. LVDPHII,
 LIB. BAR. de DANCKELMANN,
 S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
 STATVS INTIMI, cetera,
 BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
 TESTAMENTO RELICTIS.

VOT

104

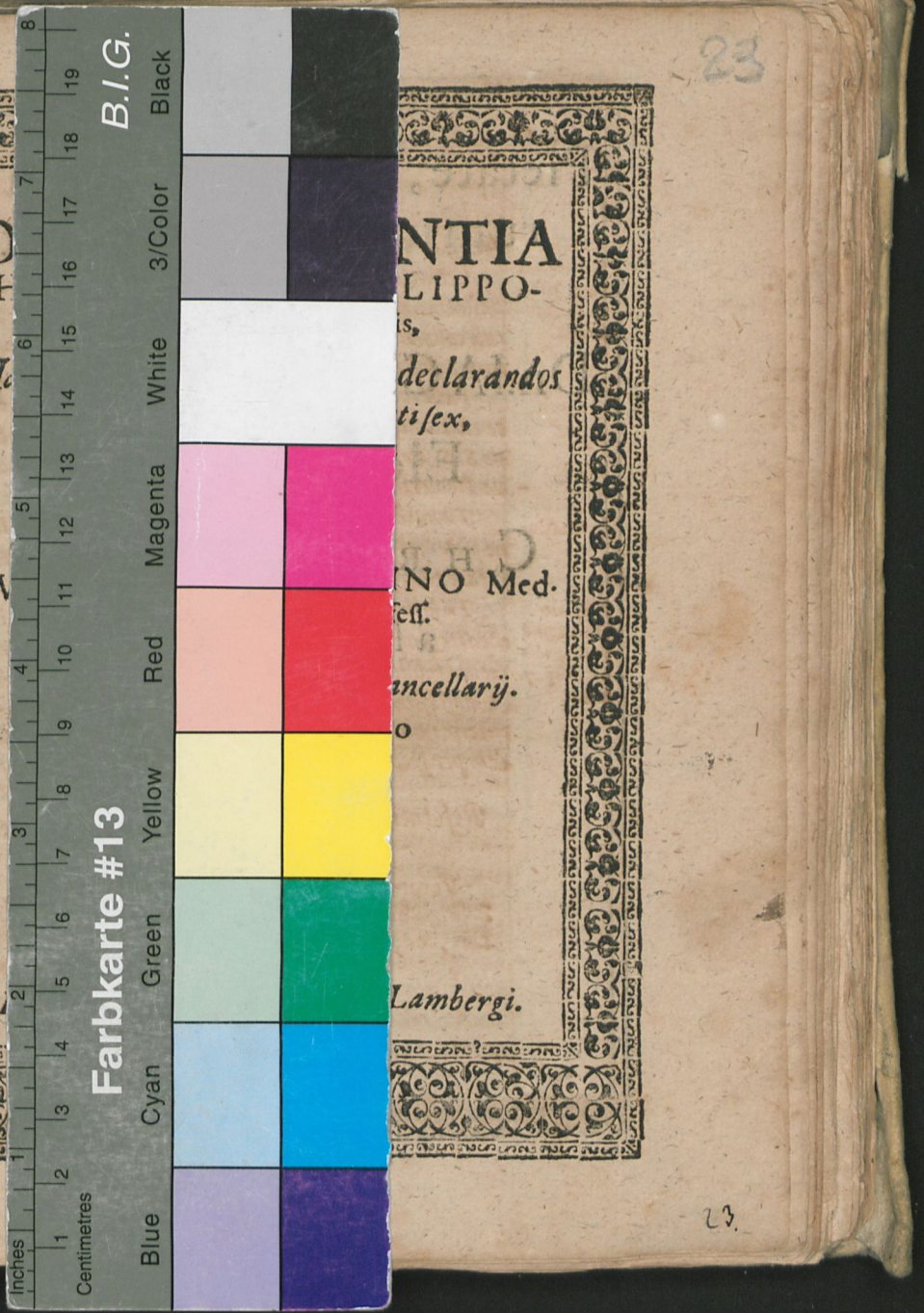
In splendoribus singularis imo celestis hominis filia

inches
Centimetres

B.I.G.

Farbkarte #13

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black

23

NTIA
LIPPO-
s,
declarandos
ti sex,

NO Med.
est.

ancellarij.

Lambergi.

23